

PISA 2009 - Føroyar

PISA 2009 - Føroyar

Hvat er PISA?

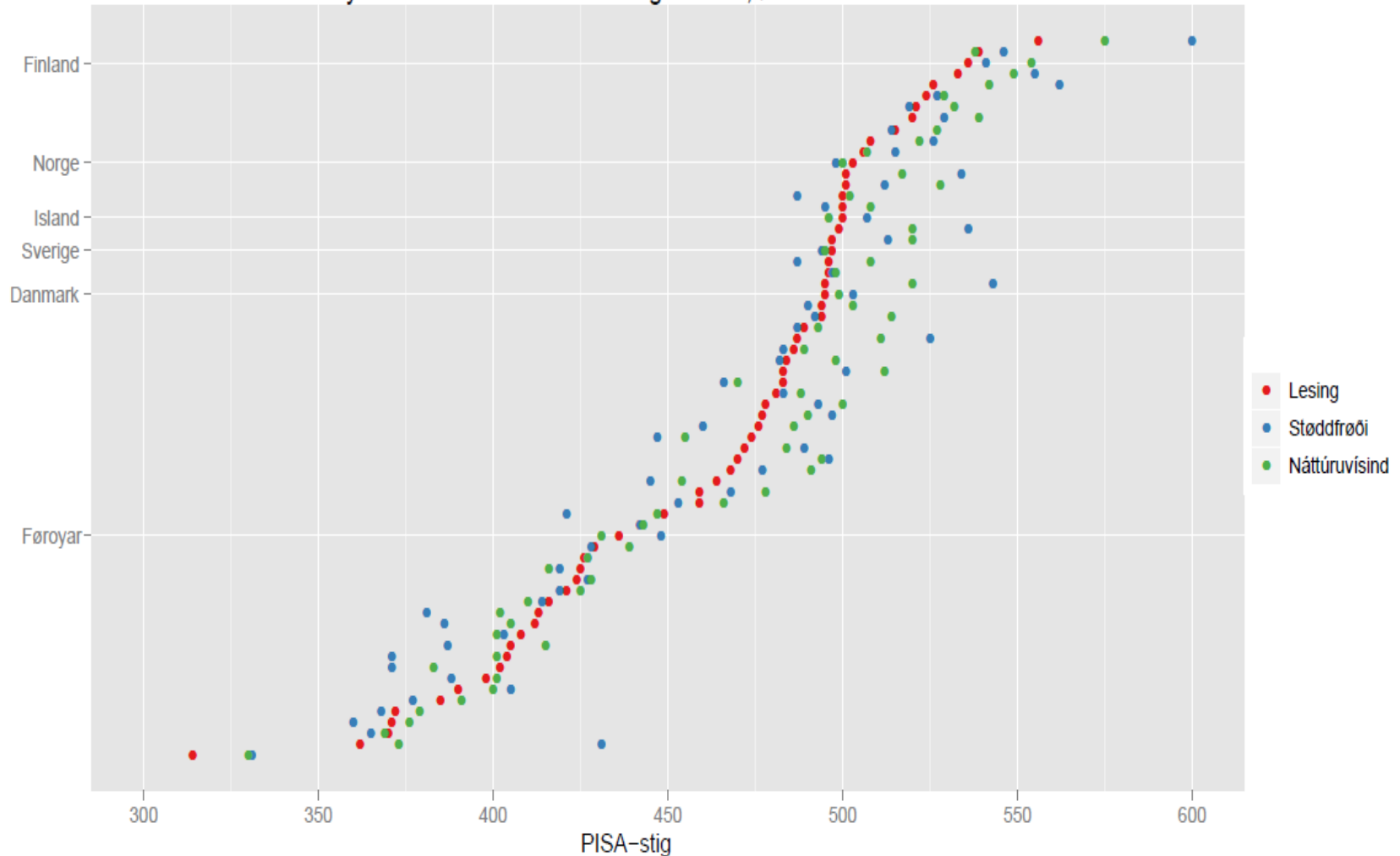
1. Kanning 3. hvørt ár, fyrskipað av OECD
2. Høvuðsøki: lesing, støddfrøði og náttúruvísindi
3. Harumframt eisini bakgrundsupplýsingar um t.d. skúlaviðurskifti, arbeiðshættir og KT-nýtslu
4. Førleikar, sum eru neyðugir, so tann einstaki kann vera førur fyri støðugt at mennast í vitanarsamfelagnum (lívlong læring)

PISA 2009 - Føroyar

- **Viðvirkjandi lesing – hvat verður kannað?**
- **Finna og brúka.** Hetta øki sigur nakað um, hvussu væl næmingar megna at finna og brúka týðningarmestu upplýsingarnar í einum teksti.
- **Seta saman og tulka.** Hetta øki vísir, hvussu væl næmingar duga at seta upplýsingar í samband við annað og hvørja aðra og tulka tekst, sum kann vera torførur og/ella snúgva seg um ókend evni.
- **Reflektera og meta um.** Her verður mett um evnini hjá næminginum at reflektera yvir og meta um innihaldið í einum teksti. Til hetta krevst, at næmingurin brúkar vitan og áskoðan, sum ikki framgongur av tekstinum, men setur tekstin í samband við egnar lívsroyndir.

PISA 2009 - Føroyar

Mynd 1. Úrslit av PISA-kanningini 2009, øll luttakaralond

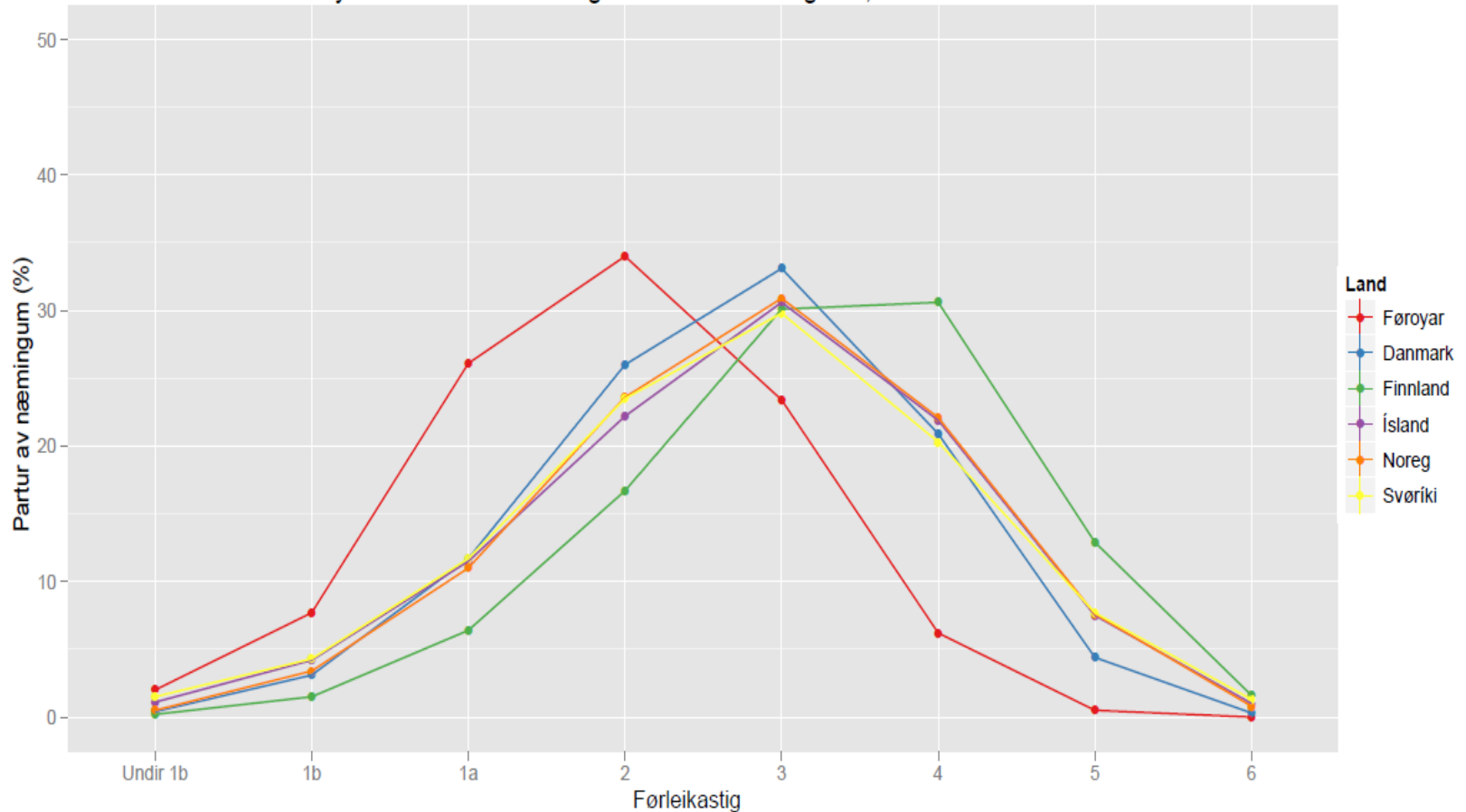
Flokkning av lesiførleika

Førleikastig í lesing:

6	698 og meiri (OECD - 0,8%)
5	626 – 697 (OECD – 8%)
4	553 – 625 (OECD – 28%)
3	480 – 552 (OECD – 29%)
2	407 – 479 (OECD – 15,2%)
	(lægsta stig í virkisførum lesiførleika)
1a	335 – 406 (OECD – 13%)
1b	262 – 334 (OECD – 1,1%)

PISA 2009 - Føroyar

Mynd 2. Partur av næmingum á lesiførleikastignum, Norðurlond 2009

Støðuseting Føroya í altjóða høpi

Miðalúrslit hjá Føroyum í PISA 2009

- A) Lesing – 436 (PISA 2006 – 409)
- B) Støddfrøði – 448 (PISA 2006 – 450)
- C) Náttúruvísindi – 431 (PISA 2006 – 417)

Hvar eru Føroyar í altjóða høpi?

- A) Serbia 442 – Føroyar 436 – Bulgaria 429
- B) Dubai 453 – Føroyar 448 – Israel 447
- C) Bulgaria 439 – Føroyar 431 – Rumenua 428

%-býti, førleikastig

Talva 4. Býtið av næmingum í Norðurlondum á 7 førleikastigunum (% av næmingum)

	<i>Førleikastig</i>							
	Undir 1b	1b	1a	2	3	4	5	6
Føroyar	2,0	7,7	26,1	34,0	23,4	6,2	0,5	0,0
Svøríki	1,5	4,3	11,7	23,5	29,8	20,3	7,7	1,3
Ísland	1,1	4,2	11,5	22,2	30,6	21,9	7,5	1,0
Noreg	0,5	3,4	11,0	23,6	30,9	22,1	7,6	0,8
Danmark	0,4	3,1	11,7	26,0	33,1	20,9	4,4	0,3
Finnland	0,2	1,5	6,4	16,7	30,1	30,6	12,9	1,6

Bakgrundsviðurskipti

Bakgrundsviðurskipti

- Foreldrini – útbúgvingarstöðið
  - Tætt samband millum úrslitið hjá gentum og útbúgvingarstöðið hjá mammuni – best úrslit, har mamman hevur hægri útbúgving
- Starv hjá foreldrunum
  - Ávirkar bæði dreingir og gentur, men ávirkar mest dreingir
- ESCS (útbúgving, starv, mentanartilfeingi) – lýsir sambandið millum PISA úrslit og bakgrundstilfeingi
  - Tess meiri tilfeingi foreldrini hava, tess betur klára næmingarnir seg

Munur á avriki (kynsmunur)

Gentur / dreingir

Talva 3. Lesiúrsnit høvuðs- og undirøki skift á kyn

	Gentur	Dreingir
	<i>Miðalvirði (std.feilur)</i>	
Samlað úrsnit	448,9 (4,3)	423,2 (4,6)
Finna og brúka	447,5 (5,2)	418,7 (5,9)
Seta seta saman og tulka	446,8 (4,3)	425,8 (4,5)
Reflektera og meta um	443,1 (5,2)	414,5 (5,5)
Samanhangandi tekstur	454,9 (4,6)	424,2 (4,5)
Ikki-samanhangandi tekstur	434,4 (4,5)	417,3 (5,0)

Javnstøða / ójavnstøða

Avbjóðing

Í hvønn mun megnar skúlin at bróta sosiala arvin?

Hvussu tryggja vit, at allir næmingar fáa avbjóðingar á tí støði, teir eru – so teir støðugt kunnu gera framstig?

Hvussu kunnu vit fremja fakdidaktiska menning?

Hvussu tryggja vit, at førleikin er til staðar hjá øllum lærarum, sum undirvísa næmingum við ymiskum fortreytum?

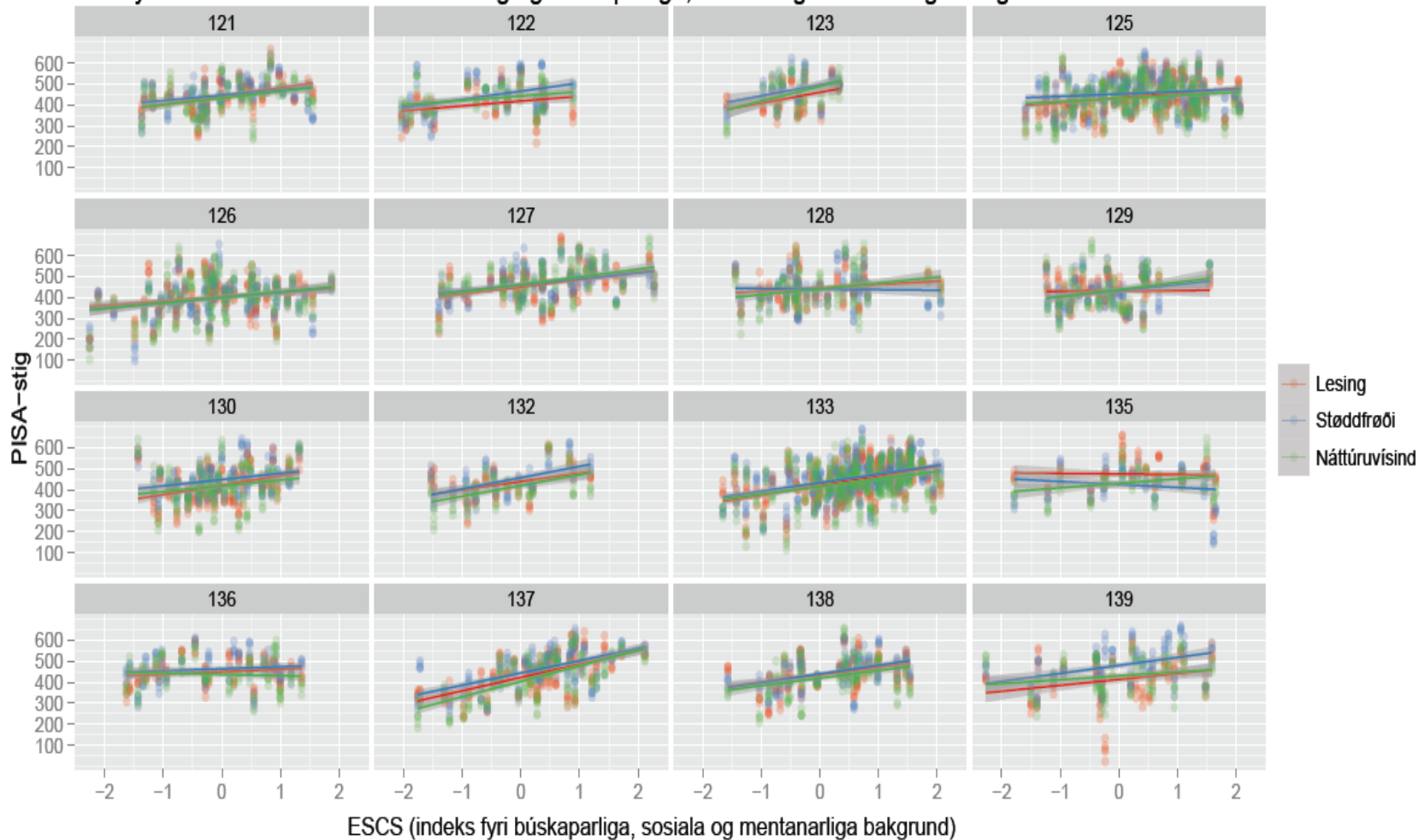
Tindurin **skal** flytast til høgru:

fleiri skulu duga betur

færri skulu duga illa

PISA-stig og ESCS

Mynd 14. Samband millum PISA-stig og búskaparliga, sosiala og mentanarliga bakgrund skift á skúla

Niðurstøður (1)

Framstig í lesing

Støddfrøði stendur í stað

Framstig í náttúruvísindum

OECD – niðurstøða á p. 161 í PISA 2009 results, Volume 1:

“It is a warning to countries in the “developed” world that they cannot take for granted that they will forever have “human capital” superior to other parts of the world. .... These countries will need to work hard to maintain a knowledge and skill base that keeps up with the changing demands. ....These countries need to tackle underperformance among some students.”

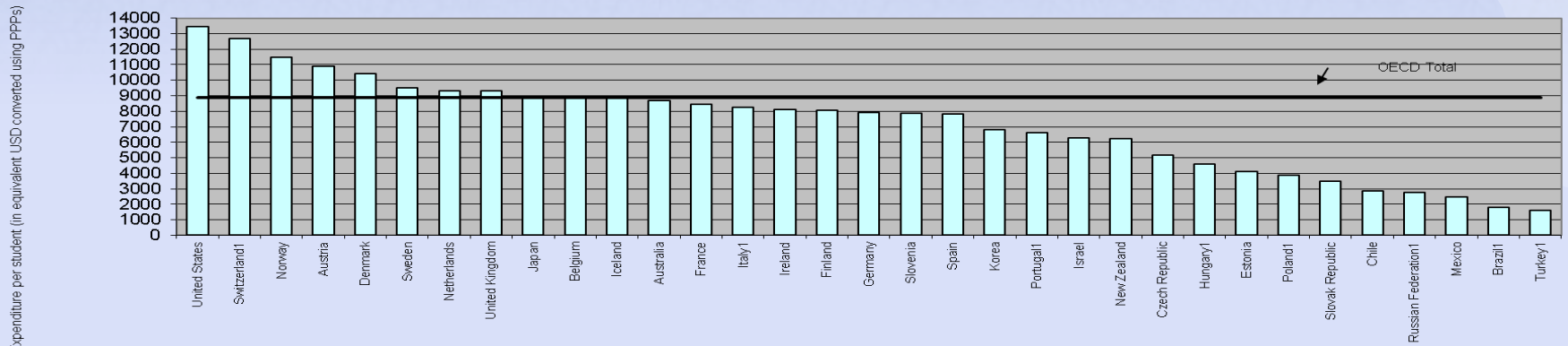
Niðurstøða (2)

1. Týðilig framstig eru hend síðani PISA 2006, men Føroyar liggja framvegis væl aftan fyri hini Norðurlondini, og av øllum londum í PISA 2009 liggja Føroyar í niðasta triðinginum.
2. Føroyskir næmingar sum heild liggja eitt førleikastig lægri enn næmingar í hinum Norðurlondum.
3. Meira enn triði hvør næmingur í 9. flokki verður roknaður ikki at hava virkisførnan lesiførleika, sum krevst til víðari útbúgving og fyri at kunna røkja mong vanlig størv.
4. Svar frá skúlastjórum gevur ábendingar um fleiri avbjóðingar og forðingar fyri læringini á skúlanum. Hesi eru t.d. órógv og tvørrandi undirvísingartilfar í skúlanum.
5. Áhugin at lesa av egnum huga er lítil millum føroyskar næmingar, og serliga dreingir lesa heilt lítið av huga.
6. Næmingarnir trívast væl og dáma at ganga í skúla, men ein partur av næmingunum er minni væl nøgdur við skúlan.

OECD töl um næmingaútreiðslur

Chart B1.1. Annual expenditure on educational institutions per student in primary through tertiary education (2006)

Expenditure on educational institutions per student provides a measure of the unit costs of formal education. The chart shows annual expenditure on educational institutions per student in equivalent USD converted using purchasing power parities, based on full-time equivalents.

¹ Public institutions only.

Countries are ranked in descending order of expenditure on educational institutions per student.

Source: OECD, Tables B1.1.a. See Annex 3 for notes (www.oecd.org/edu/eag2009).

Viðurskifti at arbeiða við

1. Styrkja lesiførleikan - áseta greið lesimál. Hóast framgongd er enn langt á mál
2. Lesitrygd
  1. Skúlin ger virksemsætlan fyri alla undirvísingargongdina í 1. fl.
  2. Foreldrini skulu hava virknan leiklut í lesitilgongdini hjá børnum sínum.
  3. Foreldur og skúli gera avtalu um at lesa við børnunum hvønn dag, t.d. 20 minuttir ella hálvan tíma
  4. Skúlin eftirmetir leypandi lesiframtøkina hjá næmingunum
  5. Skúlin boðar foreldrunum skrivliga frá lesiframtøku
  6. Fakdidaktisk viðurskifti á skúlunum
3. Lærararnir skulu miðvíst arbeiða við fakdidaktiskum amboðum í føroyskum og støddfrøði
  1. Nýta liðileika, sum longu er í lógini, um at leggja undirvísingina øðrvísi til rættis
  2. Seta okkum sum mál, at okkara fólkaskúli megnar at mæta næminginum, har hann er – og lyfta øll upp á sama høga stig
4. Styrkja samstarvið milum heim og skúla, ásannandi at foreldraleikluturin hevur alstóran týdning

Viðurskipti at arbeiða við

1. Nýta okkara avmarkaða tilfeingi miðvíst

1. Broyta skúlabygnaðin, so lærarar - eins og í Finlandi - undirvísa í teirra faklærugreinum
2. How resources are allocated in schools matters more than overall spending

2. Leiðsluviðurskipti á einstaka skúlanum

1. Leiðslan skal vera virkin í eftirmeting av lærarunum - menna pedagogiska leiðslu.
2. Leiðslan skal í samstarvi við lærararnar síggja til, at arbeiðsfriður valdar í skúlanum

3. Arbeiðstíðarviðurskipti

1. Meiri smidlig tilrættisleggjan av arbeiðstíðini
2. Alt virksemi gerast upp í klokkutímum, so gjøgnumskygni fæst

OECD

Slóð til OECD heimasíðuna, har tilfar er um PISA

www.oecd.org

Um PISA 2009:

http://www.oecd.org/LongAbstract/0,3425,en_2649_35845621_45011928_1_1_1_1,00.html